

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ВІДНОСИН**

19-20 квітня 2018 року

**м. Івано-Франківськ
2018**

державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки. - 2011. - Вип. 27(1). - С. 47-50.

2. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua/fund/analytics>

3. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року №3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

4. Руденко В. Перспективи використання корпоративних облигацій як джерела залучення фінансових ресурсів в Україні / В. Руденко // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2017. – № 7. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://easterneurope-ebm.in.ua/journal/7_2017/25.pdf.

5. Якунина А. Особенности облигации как финансового инструмента / А. Якунина, Ю. Семернина // Экономический анализ: теория и практика. – 2012. – № 39 (294). – С. 2–13.

УДК 331.2

АНАЛІЗ РІВНЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Т. М. Завора, к.е.н., доцент

І.С. Литвиненко, студентка

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

В умовах реформування вітчизняної економіки, яке полягає, зокрема, в зміні вектора економічного співробітництва й активізації інтеграції до європейського економічного простору, країна проголосила стратегічну мету – «впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі» [1], що забезпечує дотримання основних державних соціальних стандартів і гарантій на рівні країн Європейського Союзу (ЄС). Одним із таких стандартів є рівень оплати праці. Політичні дії в країні, які призвели до тимчасової окупації АР Крим, військових дій у Донецькій і Луганській областях та економічної кризи, стали причиною спаду виробництва у різних видах економічної діяльності, що призвело до відчутного зниження життєвого рівня населення. За таких умов дослідження стану оплати праці в Україні є актуальним.

Право на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом, задекларовано у Конституції України. У статті 1 Закону України «Про оплату праці» вказано, що заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу. Законом передбачено регулювання державою оплати праці працівників підприємств усіх форм власності шляхом встановлення розміру мінімальної заробітної плати та інших державних норм і гарантій. У статті 3 ЗУ «Про оплату праці» зазначається, що мінімальна заробітна плата –

це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці. Умовою визначення розміру мінімальної заробітної плати є той факт, що мінімальна заробітна плата встановлюється у розмірі, не нижчому від розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб [2].

У результаті аналізу виявлено надзвичайно низький рівень мінімальної заробітної плати в Україні порівняно з країнами ЄС. Одночасно встановлено зростання мінімальної заробітної плати протягом 2008–2017 років у країнах ЄС, за винятком Греції, (зменшення на 14%). У період з 2008 по 2017 роки мінімальна зарплата найбільше зросла в Болгарії (109%), Румунії (99%), Словаччині (80%), Естонії (69%), а також Латвії (65%) і Литві (64%) [3]. Виявлено постійне збільшення рівня мінімальної зарплати в Україні до 2015 року і не тільки номінально, а й реально. Про це свідчить позитивна динаміка мінімальної зарплати відносно курсу долара до 2015 року, за винятком 2009 року. Протягом 2005–2008 та 2010–2014 рр. спостерігалася позитивна тенденція до збільшення розміру мінімальної зарплати завдяки відносно сталому курсу долара. На початок 2014 року мінімальна зарплата досягла максимуму за всю історію України – 152.44 долари з показником 1218 грн та офіційним курсом долара 7,99 грн. Зменшення рівня мінімальної заробітної плати на початку 2015 року було пов'язано зі зростанням курсу долара практично вдвічі поряд з незмінним рівнем мінімальної заробітної плати. Починаючи з 2017 р. в Україні відбулося значне підвищення розміру мінімальної заробітної плати до 3200 грн (118,5 дол.) [4]. Проте навіть таке різке підвищення не поліпшило рівень та якість життя населення, адже разом із цим підвищився курс долара і відповідно ціни на товари та послуги. Попри різке підвищення з 01.01.2017, рівень мінімальної заробітної плати в Україні залишається нижчим за фактичний прожитковий мінімум для працездатного населення. У той час, як у європейській практиці розмір мінімальної заробітної плати має перевищувати прожитковий мінімум у 2 – 2,5 рази [5]. Аналізуючи динаміку вищезазначених показників в Україні з 2008 по 2017 роки, можна стверджувати, що до 2008 року мінімальна заробітна плата була меншою за прожитковий мінімум. Проте починаючи з 2009 року спостерігається тенденція до незначного перевищення розміру цього показника. Найбільше перевищення відбулось у 2017 році (в 1,88 разів), що пов'язано з різким підвищенням розміру мінімальної зарплати.

Ще одним показником оцінювання соціально-економічного стану населення є середня заробітна плата. Виявлено значну диференціацію рівня середньої заробітної плати у розрізі регіонів: найнижчий розмір зарплати у 2017 р. в Чернігівській області – 6656 грн, найвище значення у м. Києві – 14035 грн, Київській – 8719 грн, Донецькій – 9886 грн, Миколаївській – 8828 грн, що свідчить про відмінності у рівні життя населення кожного регіону, спричинені особливістю галузевої структури економіки регіонів [6].

Отже, в результаті аналізу мінімальної та середньої заробітної плати в Україні та країнах-членах ЄС встановлено, що їх розмір в Україні, навіть після

підвищення у 2017 році, залишається найнижчим. Виявлено, що визначення розміру мінімальної заробітної плати як однієї з основних соціальних гарантій здійснюється без врахування повною мірою реальних потреб середньостатистичної української сім'ї. Таким чином, використовуючи досвід європейських країн і враховуючи економічну ситуацію в Україні, варто узгоджувати розмір соціальних стандартів з реаліями життя населення.

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» від 12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
2. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 (із змінами та доповненнями) № 108/95 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
3. Офіційний сайт Євростату [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/>
5. Лопушняк Г. С. Мінімальна заробітна плата: практика України та досвід країн Європейського Союзу / Г. С. Лопушняк // Демографія та соціальна економіка. – 2017. – №1 (29). – 13 с.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 336.67

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ

С. В. Король

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: korolsv@i.ua*

Підприємницький сектор України працює в період ринкових перетворень в Україні, що характеризується мінливістю та невизначеністю чинників зовнішнього середовища. У зв'язку з цим, посилюється роль та значення ефективного функціонування промислових підприємств – основної складової реального сектора економіки. Поступовий перехід до нових форм господарювання зумовив гостру потребу розроблення адаптованих до сучасної практики механізмів управління їх фінансово-господарською діяльністю, серед яких особливої уваги заслуговує організація управління грошовими потоками.

Управління ними має важливе значення для реалізації ключових цілей підприємств будь-якої форми власності та є запорукою їх сталого фінансового стану. Адже шляхом збалансування обсягів надходження і використання грошових коштів та синхронізації їх у часі досягається забезпечення фінансової